

Maria Radziszewska

ORCID: 0000-0003-0572-7631

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

e-mail: maria.radziszewska@uwm.edu.pl

Pierwszy Dziekan WPiWA w UWM w Olsztynie – dr hab. Eugeniusz Łapiński, prof. UWM (1938–2024)

Pierwszym Dziekanem Wydziału Pedagogiki i Wychowania Artystycznego w strukturach Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie był **dr hab. Eugeniusz Łapiński, prof. UWM**. Wniósł On szczególne zasługi dla rozwoju psychologii w zakresie psychologii szkolnej i osobowości, psychologii klinicznej oraz psychologii społecznej. Pozostaje w gronie tych uczonych, którzy zajmowali się organizacją szkolnictwa wyższego i kształceniem kadr dla potrzeb regionu Warmii i Mazur.

Eugeniusz Łapiński przyszedł na świat 10 listopada 1938 roku w Łapach położonych nad rzeką Narwią na Podlasiu. Jego rodzicami byli Tomasz Łapiński i Jadwiga z domu również Łapińska. Miał starsze rodzeństwo brata Ryszarda i siostrę Reginę.

W rodzinnej miejscowości uczęszczał najpierw do szkoły podstawowej, a następnie do Państwowej Szkoły Ogólnokształcącej stopnia licealnego. Jest absolwentem Studium Nauczycielskiego Wychowania Fizycznego w Gdańsku-Oliwie (1960). W 1965 roku ukończył psychologię na Wydziale Pedagogiki i Psychologii w Uniwersytecie Warszawskim. Tam też uzyskał stopień doktora pod kierunkiem prof. dr Lidii Wołoszynowej na podstawie dysertacji pt. *Metody i środki opieki psychologicznej nad dziećmi i młodzieżą szkolną w Polsce* (1972). W 1982 roku w Uniwersytecie Gdańskim zdobył stopień naukowy doktora habilitowanego. W maju 1991 roku został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego WSP.

Pracę zawodową rozpoczął 1 lipca 1956 roku w Zakładach Naprawczych Taboru Kolejowego „Łapy” w Łapach na stanowisku rachmistrza. Następnie pracował jako psycholog w Wojewódzkiej Poradni Psychologicznej w Olsztynie (1965–1966). W latach 1966–1969 był zatrudniony w Studium Nauczycielskim

w Olsztynie. W 1968 roku został urlopowany na studia doktoranckie. W okresie od 1 października 1969 do 31 sierpnia 1971 roku pracował w Wojewódzkiej Poradni Wychowawczo-Zawodowej w Olsztynie.

Z olsztyńskim środowiskiem naukowym związał się we wrześniu 1971 roku, gdzie podjął pracę w Zakładzie Psychologii Wyższej Szkoły Nauczycielskiej, przekształconej w Wyższą Szkołę Pedagogiczną, a następnie w Uniwersytet Warmińsko-Mazurski. Przechodził tam kolejne etapy kariery zawodowej pracownika naukowego – od wykładowcy, starszego wykładowcy, adiunkta, docenta do stanowiska profesora nadzwyczajnego. Po przejściu na emeryturę w 2005 roku kontynuował zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego w UWM. Współpracował z Instytutem Oświaty Rolniczej Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie (w 1989 roku był jego wicedyrektorem). Wchodził w skład zespołu pracowników Zakładu Pedagogiki Instytutu Pedagogiki ART, przekształconego w 1998 roku w Instytut Nauk o Wychowaniu ART, a rok później wcielonego do Wydziału Pedagogiki i Wychowania Artystycznego w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Dydaktyką akademicką oraz kształceniem pedagogów i nauczycieli zajmował się też w szkolnictwie niepublicznym: na Wydziale Nauk Społecznych w Niepaństwowej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Białymstoku, w Katedrze Administracji Prywatnej Wyższej Szkoły Zawodowej w Giżycku, w Katedrze Administracji Wyższej Szkoły Nauk Prawnych i Administracji im. Leona Petrażyckiego w Wołominie, w Katedrze Pedagogiki na Wydziale Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Informatyki i Ekonomii TWP w Olsztynie (Wydział Zamiejscowy w Kętrzynie).

Profesor E. Łapiński rozwijał olsztyńską pedagogikę oraz psychologię, kierując Zakładem Psychologii na Wydziale Pedagogicznym Wyższej Szkoły Nauczycielskiej, od 1974 roku Wyższej Szkoły Pedagogicznej, a następnie w Instytucie Nauk Pedagogicznych i Społecznych na Wydziale Pedagogiki i Wychowania Artystycznego w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Zasiadał we władzach Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie jako prorektor ds. dydaktyczno-wychowawczych (1983–1984), prorektor ds. nauki i współpracy z zagranicą (1984–1986, 1986–1987, 1987–1990). Kilkakrotnie był powoływany do kolegium dziekańskiego jako dziekan Wydziału Pedagogicznego Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Olsztynie (1972–1973), dziekan Wydziału Pedagogicznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie w kadencjach 1993–1996 i 1996–1999, dziekan Wydziału Pedagogiki i Wychowania Artystycznego UWM w kadencjach (wrzesień – grudzień 1999, 2000–2002, 2002–2004), dziekan Wydziału Nauk Społecznych i Sztuki UWM (2004–2005). W latach 2005–2012 był rektorem Niepaństwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Białymstoku.

Od początku pracy akademickiej w strukturach UWM żywo interesował się procesem instytucjonalizacji i dyscyplinaryzacji olsztyńskiej pedagogiki – za Jego kadencji Wydział otrzymał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora (2000) i doktora habilitowanego (2005) nauk humanistycznych w dyscyplinie pedagogika. Ponadto Wydział organizował IV Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny, który odbył się w 2001 roku w Olsztynie.

Profesor należał do grona realizatorów studiów pedagogicznych w uczelni rolniczej w Olsztynie oraz powołania w niej Instytutu Pedagogiki.

W tym miejscu należy podkreślić zaangażowanie Profesora w działalność dydaktyczno-naukową. W swoich dociekaniach naukowych koncentrował się na psychospołecznych uwarunkowaniach rozwoju dzieci i młodzieży w dobie transformacji ustrojowej. Na dorobek naukowy E. Łapińskiego składa się wiele publikacji autorskich i współautorskich. Jest autorem m.in. monografii pt. *O orientacji szkolnej i zawodowej* (1971), pt. *Psychologiczne determinanty działalności zawodowej nauczycieli* (1980), pt. *Psychologiczne podstawy działalności pedagogicznej nauczyciela w szkole* (1993, 1994, 1998). Wypromował wielu dyplomantów, prowadził przewody doktorskie m.in. mgr Elżbiety Wołodźko z ART/UWM.

Udzielał się w wielu organizacjach i stowarzyszeniach, gdzie pełnił następujące funkcje: przewodniczący Wojewódzkiej Komisji ds. Stopni Specjalizacji Zawodowych Nauczycieli (1983–2000), przewodniczący Rady Społeczno-Naukowej Oddziału Doskonalenia Nauczycieli Instytutu Kształcenia Nauczycieli w Olsztynie, kierownik Naukowo-Dydaktyczny Międzywojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Kadr Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego, wiceprzewodniczący Komitetu Oświaty, Kultury i Sportu Miejskiej Rady Narodowej w Olsztynie, członek Prezydium Zarządu Głównego Towarzystwa Rozwoju Rodziny (1984–1992), członek Rady Naukowej ds. Nieletnich przy Prezesie Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie, wiceprezes i prezes Klubu Akademickiego Związku Sportowego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie, prezes Zakładowej Organizacji Związkowej Związku Nauczycielstwa Polskiego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie (1974–1979).

Za swoją pracę zawodową i osiągnięcia na polu naukowym, dydaktycznym i społecznym został wyróżniony wieloma nagrodami i odznaczeniami, takimi jak: Złoty Krzyż Zasługi (1983), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1999), Medal Krajowej Rady Nauki ZNP (1999), nagrody Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki (1972, 1973, 1983), nagroda Ministra Edukacji Narodowej (1980), Medal na stulecie ZNP. Za długoletnie kierownictwo rozwojem pedagogiki w Olsztynie otrzymał Nagrodę Prezydenta Olsztyna – statuetkę Jakubka (2019).

W 1964 roku zawarł związek małżeński z Haliną z domu Nowacką, z którą miał córkę Urszulę. Interesował się sportem (zdobył tytuł Akademickiego Mistrza Polski w tenisie stołowym), turystyką, tańcem i literaturą piękną.

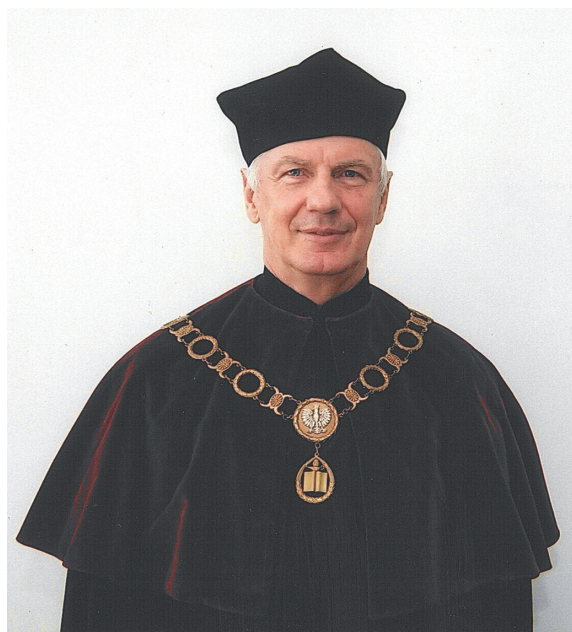
Dr hab. Eugeniusz Łapiński, prof. UWM zmarł 10 września 2024 roku w Olsztynie. Został pochowany 18 września 2024 roku na cmentarzu komunalnym w Dywitach.

Bibliografia

Archiwum UWM, zespół: Akta osobowe – dr hab. Eugeniusz Łapiński 01.09.1971 – 30.09.2005, sygn. AR 1463/10.

Łapiński Eugeniusz, (2004). W: M. Fafińska, Z. Gawinek, D. Jamiołkow, B. Stolarczyk (red.), *Słownik biograficzny profesorów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*. Wyd. UWM, s. 85.

Pulińska, U., Radziszewska, M. (2019). *50 lat olsztyńskiej pedagogiki. Narodziny – konteksty – wyzwania*. Wyd. UWM, ss. 29–64, 66–98, 161.

Fotografia 1. Dr hab. Eugeniusz Łapiński, prof. UWM (1938–2024)

Autor: Janusz Pająk